

ТИПИ МИСЛЕННЯ: ЧИ МОЖНА НАВЧИТИ ТОМУ, ЧОМУ ПОТРІБНО НАВЧИТИ?

**СУХАНОВ В.Г., ВИРОВИЙ В.М.,
СУХАНОВА С.В., ЧЕРНОВ І.С.**

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Ми тонемо в інформації та задихаємося від браку знань
і вміння впоряджувати мислення
Дж. Нейсбит

«...освіта зробить мудрого трохи мудрішим,
але вона робить дурне в рази небезпечнішим»
Насім Таліб

Когнітивні здібності студентів, відчуваемо сформовані у процесі навчання на попередніх рівнях освіти (школа, технікум, коледж та ін.), повинні отримати розвиток на інститутському, академічному, університетському рівні. Очевидна необхідність цього процесу пов'язана, в першу чергу, з виявленням та розвитком пріоритетних типів мислення, які є обов'язковими для сучасних молодих людей – студентів, підготовлених для професійної (і не тільки!) діяльності в умовах глобалізованого світу, що суперінтенсивно змінюється.

Можна говорити про наукове мислення, основою якого є спостереження, вміння не просто дивитися, а вміння помічати (згадаймо Шерлока Холмса!!!), свідомо зосереджувати увагу, що розсіюється, використовуючи «вдумливий підхід» (mindfulness) до отримуваних знань і вмінь, і, взагалі, до життя. На думку фахівців (психологів, викладачів та ін.), найкраща освіта – яка розвиває ці здібності, базуючись, у тому числі, на мотивації. Спираючись на наш досвід, звірений з досвідом наших зарубіжних колег, можна з впевненістю сказати, що мотивовані студенти демонструють найкращі результати не лише у навчальному процесі, а й у громадській роботі (спорт, самодіяльність, наукові та ін. гуртки, участь у різноманітних заходах та багато іншого).

Отримувану на розглянутому рівні студентами освіту можна вкласти у просту тринітарну формулу: «навчання» (education) – «навчання» (teaching) – «навчання» (learning), з розумінням, що навчають – викладачі, навчаються – студенти, отримуючи задовольняючий і викладача, і студента результат у вигляді знань, умінь, навичок, певного базового та професійного досвіду.

Обов'язкове втілення цієї формули в освітній процес – це вимога часу формуємого сьогодні світу Майбутнього, який некеровано прагне до Сингулярності, як завершального етапу еволюції Людства.

Розглядаючи різні типи мислення, на нашу думку, слід звернути увагу на виділений з їх числа пріоритетний ряд, у складі якого, з урахуванням поставленої задачі, доцільно вказати та коротко описати:

- дисциплінарний тип, необхідний для засвоєння, розуміння, постійного вдосконалення конкретних дисциплін;
- синтезуючий тип, що дозволяє з позицій системного, міждисциплінарного та мультидисциплінарного підходів зводити інформацію з різних дисциплін, джерел у єдине ціле;
- креативний (латеральний) тип, що потребує нестандартного (творчого) підходу до вирішення поставлених професійних завдань;
- етичний тип, що формує у фахівця надособистісне розуміння природи процесів, явищ, результатів розробок з метою вироблення розуміння необхідності (при необхідності!) виходу за рамки власних інтересів.

Висока планка вимог до студентів, по суті, однозначно вказує на необхідність чіткого та однозначного розуміння, що викладачі, які навчають студентів – майбутніх фахівців, повинні відповідати ще вищому рівню (планці) мислення, забезпечуючи на всіх етапах освітнього процесу взаємовигідний та плідний контакт та взаємодію зі студентами.